25.4.2019

Farmaseuttinen johtaja, FaT
Charlotta Sandler, Suomen Apteekkariliitto

TURVALLISEN LÄÄKEHOIDON TUKI

APTEEKIN PALVELU KOTIHOIDOLLE JA PALVELUASUMISYKSIKÖILLE

MISTÄ PALVELUSSA ON KYSE?

- **Palvelu tarjoaa hoitoyksikölle järjestelmällisen toimintatavan ja työkalut tunnistaa ja hallita lääkehoidon riskejä.**

- **Palvelun avulla hoitoyksikkö voi kehittää lääkehoitoprosesseja turvallisemmiksi.**

- Apteekin edustaja tuo farmaseuttisen asiantuntijuuden osaksi hoitoyksikön moniammatillista tiimiä ja tukee hoitoyksikköä turvallisten toimintatapojen ja käytäntöjen kehittämisessä.

APTEEKKI

LÄÄKEHOITOPROSESSIN TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

”Asumispalveluiden ja kotihoidon lääkehoitoprosessin ja –käytäntöjen turvallisuutta tulee säännöllisesti varmistaa.”

”Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksiköiden johto vastaa omavalvontaan kuuluvista lääkitysturvallisuusauditoinneista.”

”Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksiköiden sekä apteekkien välinen yhteistyö on toimivaa. ”

- Auditointeihin tarvitaan riittävää lääkehoidon riskien ja lääkityspoikkeamien hallinnan osaamista, jota apteekki voi tarjota.

Loppuraportti

Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelma

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RAPORTTEJA JA MUISTIOITA 15/2018

APTEEKKI

TURVALLISEN LÄÄKEHOIDON TUKI - PALVELUN TAVOITE

Parantaa hoitoyksikön ja apteekin yhteisten asiakkaiden lääkehoidon turvallisuutta ja siten hoidon laatua

Tunnistetaan hoitoyksikön henkilökunnan kanssa yhteistyössä lääkehoitoprosessin riskikohtia ja kehitetään toimintamalleja ja käytäntöjä turvallisemmiksi.

Turvalliset, vastuutetut ja ohjeistetut prosessit parantavat lääkitysturvallisuutta ja helpottavat työntekoa.

APTEEKKI

PALVELUN KUVAUS

- **Kohderyhmä:** Kotihoidon ja palveluasumisen yksiköt, joihin apteekki toimittaa lääkkeet.

- Palvelu perustuu neljään **riskienhallintatyökaluun**
  1. **Turvallinen koneellinen annosjakelu**
  2. **Lääkekaapin tarkastus ja turvallinen lääkelogistiikka**
  3. **Turvallisen lääkehoidon toteutuminen**
  4. **Turvallisen lääkehoidon edellytykset**

- Lääkehoitoprosessin kokonaisuuden arvioiminen edellyttää kaikkien osa-alueiden arviointia tietyllä aikavälillä.

APTEEKKI

PALVELUUN SISÄLTYY:

- Lääkehoitoprosessin **moniammatillinen riskienarviointitilaisuus** riskienhallintatyökalujen avulla
  - Arviointi
  - Kehittämiskohteiden määrittely
  - Kehittämistoimenpiteiden alustavaa suunnittelua
- **Raportointi**
- **Seurantatapaaminen**

APTEEKKI

RISKIENHALLINTATYÖKALU 1.

TURVALLINEN KONEELLINEN ANNOSJAKELU KOTIHOIDOLLE

Lääkehoitosuunnitelmasta tarkistettavat kohdat on merkitty lihavoinnilla ja vihreällä värillä (apteekki tarkistaa).

A: KOHTA toteutuu TÄYSIN B: KOHTA toteutuu OSITTAIN C: KOHTA EI toteudu OLLENKAAN D: KOHTA ei koske hoitoyksikköä.

YLEISET TOIMINTAPERIAATTEET

		A	B	C	D	Kommentit:
1	**Lääkkeiden koneellisen annosjakelun prosessi kokonaisuudessaan on kuvattu lääkehoitosuunnitelmassa.**					
2	**Lääkkeiden koneelliseen annosjakelu-prosessiin osallistuvien toimijoiden vastuut ja tehtävät on määritelty ja kirjattu lääkehoitosuunnitelmaan.**					
3	Hoitoyksikössä on nimetty annosjakelun vastuuhenkilöt ja heidän yhteystietonsa on ilmoitettu apteekkiin.					
4	Hoitoyksikön hoitajat ja lääkäri tietävät apteekin annosjakelun vastuuhenkilöt ja heidän yhteystietonsa.					

APTEEKKI

1. TURVALLINEN KONEELLINEN ANNOSJAKELU

KOTIHOIDOLLE

APTEEKKI

Työkalun avulla ***kehitetään koneellisen annosjakelun ympärillä olevien prosessien turvallisuutta****, jotta annosjakelusta voidaan hyötyä parhaalla mahdollisella tavalla.*

ARVIOINNIN KOHTEET

1. Yleiset toimintaperiaatteet
2. Lääkehoidon arviointi
3. Annosjakelun aloittaminen asiakkaalle
4. Sähköisen reseptin kirjoittaminen
5. Annosjakelulääkkeiden tilaaminen apteekista
6. Lääkitysmuutosten hallinta
7. Annosjakelulääkkeiden vastaanottaminen hoitoyksikössä
8. Annostuskortin käyttö ja säilytys
9. Annosjakelulääkkeiden säilyttäminen
10. Annosjakelulääkkeiden turvallinen käsittely ja lääkkeenanto
11. Lääkeinformaation lähteet
12. Annosjakelulääkkeiden hävittäminen
13. Lääkityspoikkeamien raportointi

2. LÄÄKEKAAPIN TARKASTUS JA TURVALLINEN LÄÄKELOGISTIIKKA

*Työkalun avulla **kehitetään lääkkeiden tilaamiseen, vastaanottoon, säilyttämiseen ja hävittämiseen** liittyvien prosessien turvallisuutta.*

*Palvelu sisältää hoitoyksikön **lääkekaapin tarkastuksen.***

ARVIOINNIN KOHTEET

Osio 1. Lääkekaapin tarkastus

Osio 2. Turvallinen lääkelogistiikka

1. Lääkevastaavan toimenkuva
2. Lääkehoitoluvat ja oikeudet
3. Lääkkeiden tilaaminen
4. Lääkkeiden vastaanottaminen
5. Lääkkeiden kuljetus asiakkaalle
6. Lääkkeiden säilyttäminen asiakkaan asunnossa
7. Lääkkeiden voimassaoloseuranta ja hävittäminen

3. TURVALLISEN LÄÄKEHOIDON TOTEUTUMINEN

Työkalun avulla kehitetään ***moniammatillisen lääkehoitoprosessin turvallista toteutumista aina ajantasaisesta lääkityslistasta lääkkeen määräämiseen, jakamiseen ja antamiseen sekä lääkehoidon vaikutusten seurantaan.***

ARVIOINNIN KOHTEET

1. Ajantasainen lääkityslista
2. Lääkehoidon arviointi ja lääkitysmuutosten toteuttaminen
3. Lääkkeen määrääminen
4. Lääkkeiden käsin jakelu
5. Lääkkeiden puolittaminen ja murskaaminen
6. Lääkkeen antaminen
7. Lääkelaastarien käsittely
8. Lääkeinformaatio ja neuvonta
9. Lääkehoidon vaikutusten seuranta

4. TURVALLISEN LÄÄKEHOIDON EDELLYTYKSET

Työkalun avulla ***esimies/johto saa konkreettista tietoa turvallisen lääkehoidon edellytysten kehittämiseksi hoitoyksikössä/ toimintayksikössä.***

ARVIOINNIN KOHTEET

1. Lääkehoidon vastuu ja johtaminen sekä kehittäminen
2. Lääkehoitosuunnitelma
3. Henkilöstön vastuut, velvollisuudet ja työnjako
4. Lääkehoidon osaamisen varmistaminen ja ylläpito
5. Riskilääkkeet, riskipotilaat ja lääkitysturvallisuuden edistäminen
6. Lääkehoidon vaaratapahtumassa toimiminen
7. Lääkityspoikkeamien ja vaaratapahtumien raportointi sekä ennaltaehkäisy
8. Hoitoyksikön ja apteekin yhteistyö

YHTEISTYÖN MERKITYS

- Palvelun toivotaan syventävän **hoitoyksikön ja apteekin yhteistyötä asiakkaan parhaaksi** ja madaltavan henkilökunnan kynnystä lähestyä apteekkia lääkehoitoon liittyvissä kysymyksissä.
  - Apteekin asiantuntija voi olla jatkossa mukana kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa jne., jotta riskien hallinta ei jäisi vain riskikohtien toteamisen tasolle, vaan johtaisi turvallisuuden todelliseen parantumiseen ja kehittymiseen.
- Monialainen toimintamalli mahdollistaa kaikille osallistujille toisilta oppimisen ja työn mielekkyyden lisääntymisen.

APTEEKKI

APTEEKKI

Auttaa lähelläsi.